ಜಾಗೃತ ಕುಟುಂಬ

ಆರ್ಥಿಕ ಜಾಗರೂಕತೆಯ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ

ಗ್ರಾಹಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ
ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಗ್ರಾಹಕರ ಜಾಗೃತಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಚ್ 2022 ರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತರಾಗಿರಿ ಮತ್ತು ಡಿಸೆಂಬರ್ 2022 ರಲ್ಲಿ ರಾಜು ಮತ್ತು ನಲವತ್ತು ಕಳ್ಳರು ಎಂಬ ಎರಡು ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳು ವಂಚನೆಗಳ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸುವಾಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕಾ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಿಂದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುಸ್ತಕ 'ಜಾಗೃತ ಕುಟುಂಬ' ಈ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನದು ಹಾಗೂ ರಾಜು, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರ ಆರ್ಥಿಕ ಅರಿವಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಚಿತ್ರಾತ್ಮಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ತಲೆದೋರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ವಂಚನೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರ್‌ಬಿಐ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು / ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಲಿಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ QR ಕೋಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ತತ್ವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಕಲಿಸಲಾಗಿದೆ, 'ಗ್ರಾಹಕರು ನಮ್ಮ ಆವರಣದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಸಂದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಲ್ಲ. ನಾವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲ: ಅವರು ಅದರ ಉದ್ದೇಶ. ಆತನಿಗೆ ಸೇವೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ನಾವು ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಅವರು ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ'.

ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಚೀಫ್ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮತ್ತು ಆರ್‌ಬಿಐ ಒಂಬುಡ್ಸ್‌ಮನ್ ಡಾ. ಸುಶಾಂತ ಕುಮಾರ್ ಕರ್ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಆರ್ ಬಿ ಐ ಒಂಬುಡ್ಸ್ಮನ್, ಮುಂಬೈ : II, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗೋವಾ ತಂಡದ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಓದುಗರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ / ಸಲಹೆಗಳನ್ನು cgmcepd@rbi.org.in ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಜ್ಞಾನವಂತರಾಗಿರಿ! ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಿ!

BE(A)WARE booklet

Raju & The Forty Thieves booklet

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1	ಅಸ್ಥಿರ ದರದ ಸಾಲಗಳು	1
2	ಗೃಹ ಸಾಲಗಳ ಸ್ವತ್ತು ಮರುಸ್ವಾಧೀನ ಶುಲ್ಕಗಳು	2
3	ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಒಪ್ಪಂದಗಳು	3
4	ಉಚಿತ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್	5
5	ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ/ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ	6
6	ವಸೂಲಾತಿ ಏಜೆಂಟ್‌ಗಳು	7
7	ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿಗಳು	8
8	ಗ್ರಾಹಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು	9
9	ತಪ್ಪಾದ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ (ಖಾತೆ ಸಂಖ್ಯೆ) ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ	10
10	ವಿಫಲ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ	11
11	ಧನಾತ್ಮಕ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	12
12	UPI123 ಪಾವತಿ	14
13	ಮೂಲ ಉಳಿತಾಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆ	15
14	ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳು	17
15	ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿಗಳ ವಿಮೆ	18
16	ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಖಾತೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯದ ಠೇವಣಿಗಳು	19
17	ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿನ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು	21
18	ಕಾರ್ಡುಗಳ ಟೋಕನೈಸೇಶನ್	23
19	ಕಾರ್ಡ್ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳು	24
20	ಎಟಿಎಂ ಪಿನ್‌ನ ಆವರ್ತಕ ಬದಲಾವಣೆ	25
21	ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಸೌಲಭ್ಯ	26
22	ಲಾಕರ್‌ಗಳ ಹಂಚಿಕೆ	28
23	ಮಾಸಿಹೋದ/ವಿಕೃತ ಕರೆನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳ ವಿನಿಮಯ	29
24	RBI ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರದ ಟೋಲ್ ಫ್ರೀ ಸಂಖ್ಯೆ 14448	30
25	CMS ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು	32

ಪಾತ್ರಗಳ ಪರಿಚಯ

ರಾಜು

ರಾಜುವಿನ ತಂದೆ:
ವಿಜಯ್

ರಾಜುವಿನ ತಾಯಿ:
ಶಾರದ

ರಾಜುವಿನ ಸಹೋದರ:
ಬಿಜು

ರಾಜುವಿನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ:
ರಾಣಿ

ರಾಜುವಿನ ಸಹೋದರಿ:
ಸಂಜು

ರಾಜುವಿನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ:
ಅಜಯ್

ರಾಜುವಿನ ಅಜ್ಜಿ:
ನಾನಿ

ರಾಜುವಿನ ಸ್ನೇಹಿತ:
ಕರಣ್

ಬಿಜುವಿನ ಸ್ನೇಹಿತ:
ಶರಣ್

1. ಅಸ್ಥಿರ ದರದ ಸಾಲಗಳು

ಒಂದು ದಿನ, ರಾಜು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶಾರದ: "ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ; ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಯಾಕೆ ಯೋಚಿಸಬಾರದು?"

ವಿಜಯ್: "ಖಂಡಿತ! ಅದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ನೀನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀಯ ಮಗನೇ?"

ಬಿಜು: "ಖಂಡಿತ ಅಪ್ಪಾ, ನಾನು ಗೃಹ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ."

ಸಂಜು: "ಅಣ್ಣಾ, ನಾನು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಮನೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಗೃಹ ಸಾಲದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಡ್ಡಿ ದರ ಎಷ್ಟು?"

ಬಿಜು: "ಪ್ರಸ್ತುತ, ಇದು **X**% ಆಗಿದೆ. ಇದು ಅಸ್ಥಿರ ಬಡ್ಡಿದರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲೂಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲೂಬಹುದು."

ಸಂಜು: "ಅದು ಎಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತದೆ?" (ಅವನ ಸಹೋದರನನ್ನು ಕೀಟಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾ)

ಬಿಜು: "ಅಸ್ಥಿರ ಬಡ್ಡಿದರದ ಸಾಲಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಾಗ **EMI** ಅಥವಾ ಸಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು."

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

2. ಗೃಹ ಸಾಲಗಳ ಸ್ವತ್ತು ಮರುಸ್ವಾಧೀನ ಶುಲ್ಕಗಳು

ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ, ರಾಜು
ತಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೋನಸ್ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜು: "ಅಪ್ಪಾ, ನಾನು ಗೃಹ ಸಾಲವನ್ನು ಈ ಹಣದಿಂದ ಮರುಪಾವತಿಸಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ."

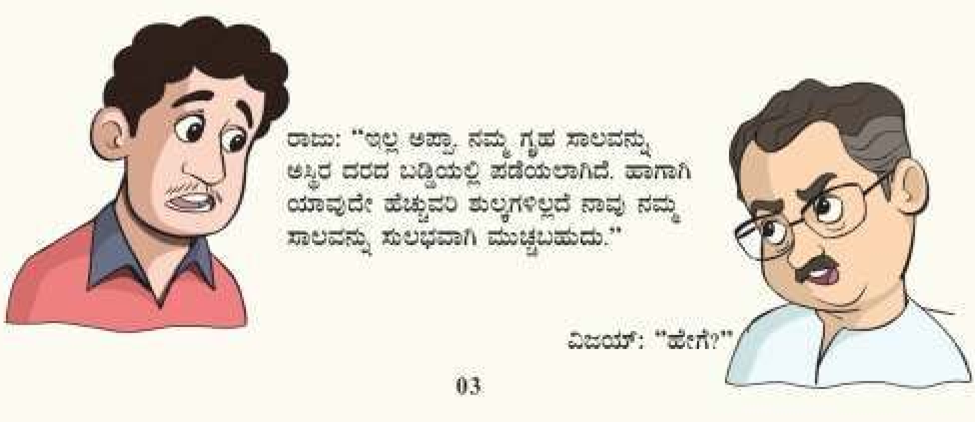

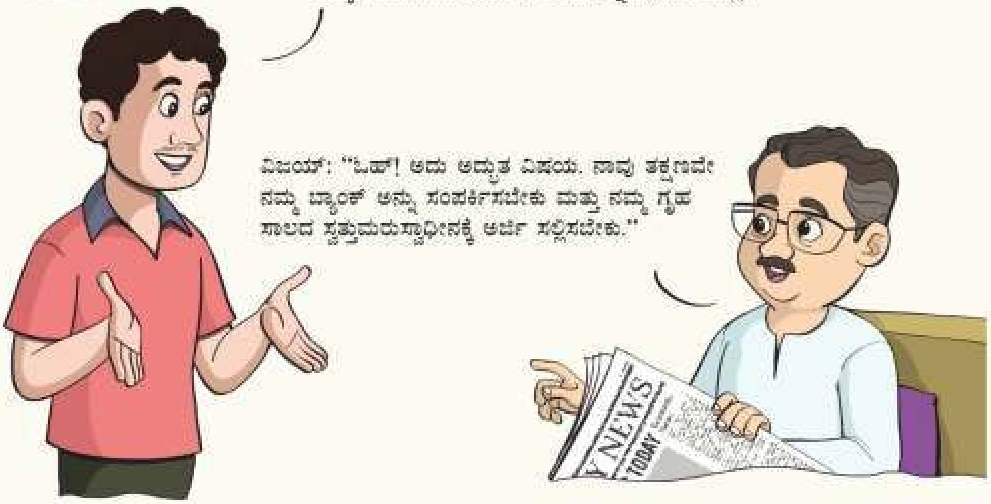

ರಾಜು ಮತ್ತು ವಿಜಯ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಶಾಖೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು ಮತ್ತು
ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಶುಲ್ಕಗಳು/ದಂಡಗಳಿಲ್ಲದೆ ಗೃಹ ಸಾಲವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರು.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

3. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಒಪ್ಪಂದಗಳು

ಒಂದು ದಿನ ಶಾರದಾಳ ಸೇವಕಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಶಾರದಾಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಿದಳು.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

4. ಉಚಿತ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್

ಒಂದು ದಿನ, ರಾಜು ತನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಯಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಕರಣ್‌ರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜು: "ಹೇ!! ನೀವು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀರಿ!! ಏನು ವಿಷಯ ಗೆಳೆಯಾ?"

ಕರಣ್: "ನಾನು ಇಂದು ನನ್ನ ಸಂಬಳವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕಗಳಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಅನಿಯಮಿತ ರಿವಾರ್ಡ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಜೀವಮಾನದ ಉಚಿತ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನೂ, ಸಹ **XYZ** ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ."

(ಕರಣ್ ತನ್ನ ಮೊಬೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಶವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ)

https://cms.rbi.org.in

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

5. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವಿಕೆ/ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಶರಣ್ XYZ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದರೂ ಕಾರ್ಡ್ ವಿತರಣೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವರು ಬಾಕಿ ತೋರಿಸುವ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಬಿಜು ಅವರಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಬಿಜು: "ಒಟಿಪಿ ಸಮ್ಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ಮಾಡದೇ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ?"

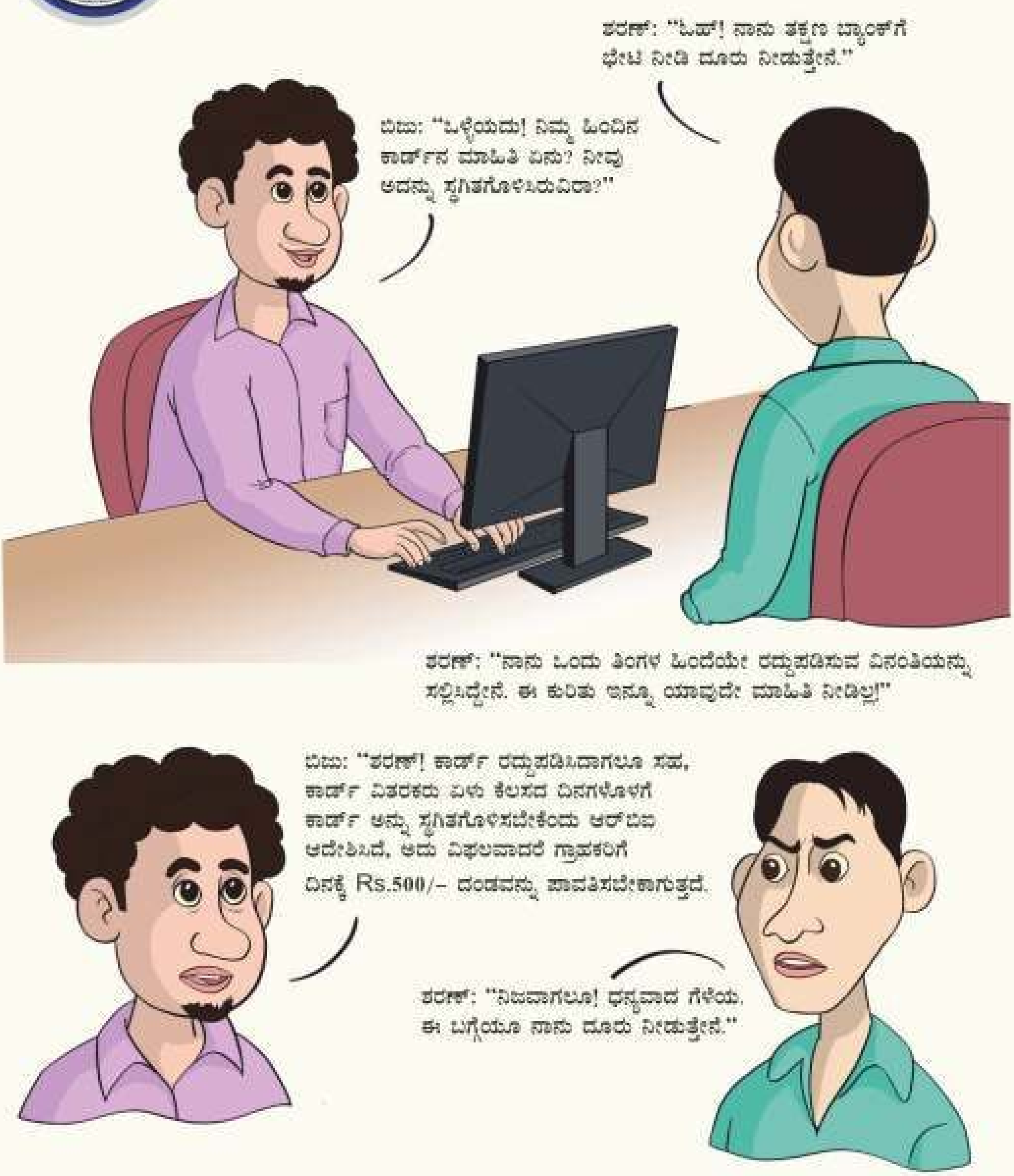

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

6. ವಸೂಲಾತಿ ಏಜೆಂಟ್‌ಗಳು

ರಾಜು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

7. ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮಾಹಿತಿ ವರದಿಗಳು

ಬಿಜು ಎಬಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಉದ್ಯೋಗಿ. ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತ, ಶರಣ್ ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಲದ ಅರ್ಜಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಬಿಜು: "ಹಾಯ್, ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಕಾರಣ?"

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

8. ಗ್ರಾಹಕರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು

ಕರಣ್ ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ರಾಜುವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.
ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗೊಂದಲಕ್ಕೀಡಾದ ರಾಜು ಕರಣ್ ರನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜು: "ಏನಾಯ್ತು ಕರಣ್? ಯಾಕಿಷ್ಟು ಉದ್ವೇಗಗೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?"

ಕರಣ್: "ರಾಜು, ನನ್ನ ಕಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ **Rs.60,000/–** ಕಡಿತಗೊಂಡಿದೆ. ನಾನು ಈ ವಹಿವಾಟನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಕಾರ್ಡ್ ವಿವರಗಳನ್ನು ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗಷ್ಟೇ ನನಗೆ ಈ ಎಸ್‌ಎಂಎಸ್ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ."

ರಾಜು: "ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಕರಣ್. ಇದು ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಾವತಿ ರುಜುವಾತುಗಳನ್ನು ಯಾರೊಂದಿಗೂ ನೀವು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ."

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

9. ತಪ್ಪಾದ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ (ಖಾತೆ ಸಂಖ್ಯೆ) ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ

ಬಿಜು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕರ್. ಅವರು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಶರಣ್‌ನ ಮದುವೆಯ ಆರತಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಸಿದ್ಧನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶರಣ್: "ಬಿಜು, ಈವೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ **Rs.89,000/–** ಆನ್‌ಲೈನ್ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲು ನೀವು ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೇ?"

(ಶರಣ್ ಅವರು ಖಾತೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಕಾಗದದ ತುಂಡೊಂದನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ)

ಬಿಜು: "ಖಂಡಿತ, ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಖಾತೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಅಂಕಿ 5 ಅಥವಾ 4 ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ!!"

ಶರಣ್: "ಸರಿ!! ಅದನ್ನು **XXXXXXX4** ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಖಾತೆಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹಣ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತೀರಿ."

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

10. ವಿಫಲ ವಹಿವಾಟುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ

ರಾಜುವಿನ ತಂದೆ, ವಿಜಯ್ ಬಳಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರನೊಬ್ಬನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಿಜಯ್: "ಯಾಕಿಷ್ಟು ಖುಷಿಯಿಂದಿದ್ದೀಯ?"

ಕೆಲಸಗಾರ: "ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಫಲವಾದ ಎಟಿಎಂ ವಹಿವಾಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಖಾತೆಯಿಂದ ಕಡಿತಗೊಂಡಿದ್ದ ನನ್ನ **Rs.**10,000/– ಹಣವನ್ನು ನಾನು ವಾಪಸ್ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ."

ವಿಜಯ್: ಒಳ್ಳೆಯದು! ಆದರೆ ನೀವು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಾ?

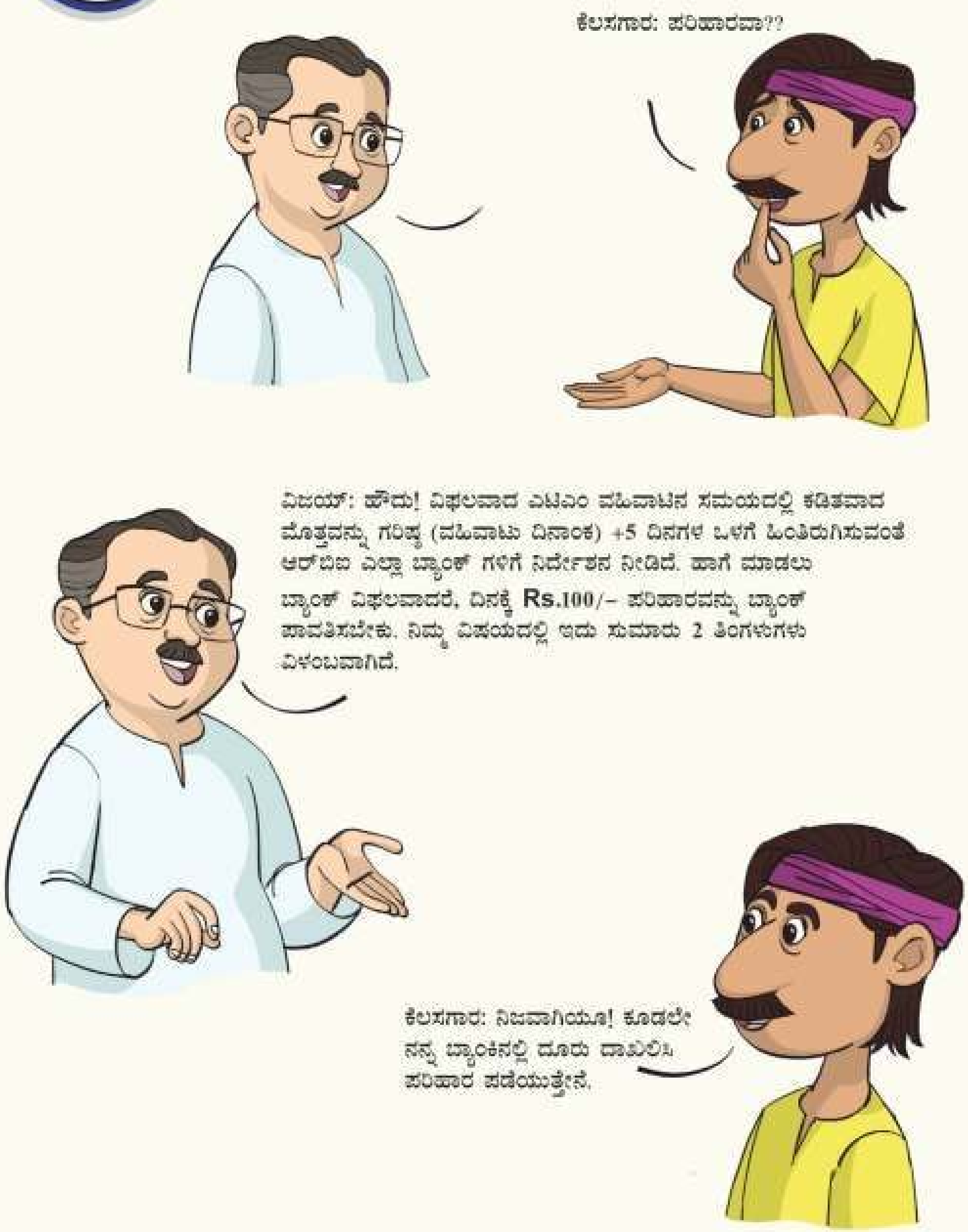

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

11. ಧನಾತ್ಮಕ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಸಂಜು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಳು ಮತ್ತು ಅವಳ ಕಾಲೇಜು ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಅವಳು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಶಾರದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

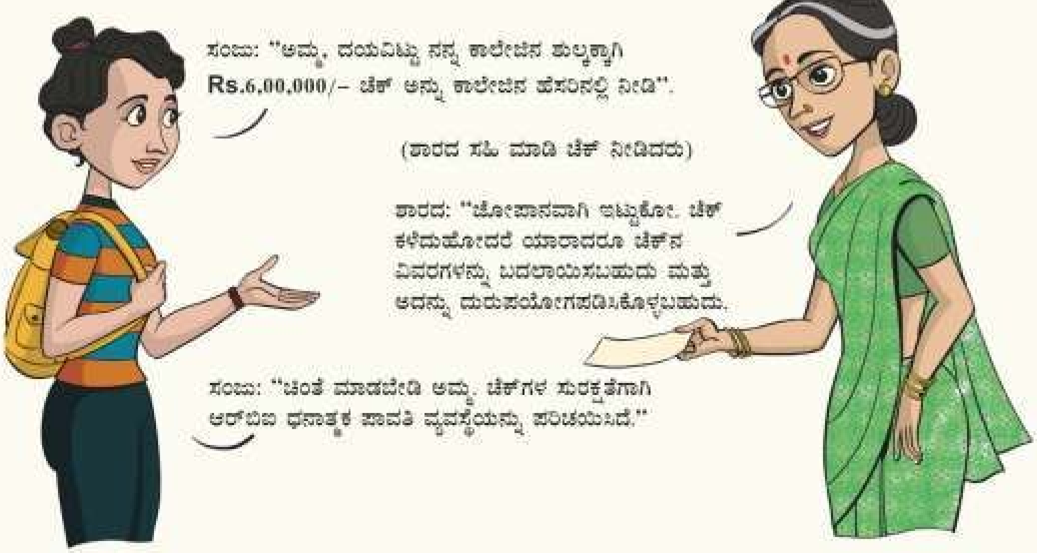

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

12. UPI123 ಪಾವತಿ

ಒಂದು ದಿನ ಶಾರದ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಪತ್ರಿಕೆಯ ತಲೆಬರಹ ಓದಿ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

"ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (**RBI**) **UPI 123Pay** ಎಂಬ ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿಗಳ (**UPI**) ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಫೋನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ"

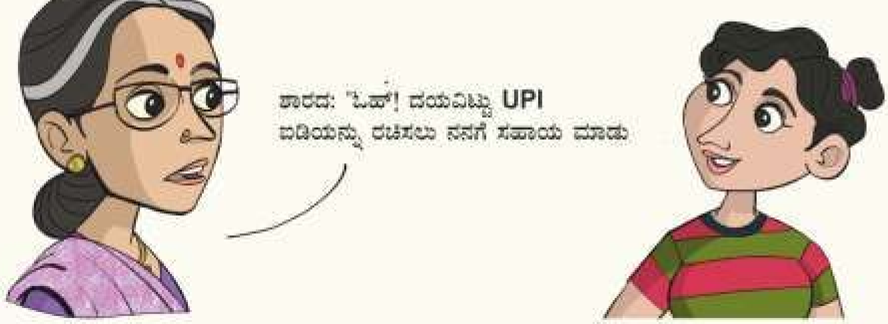

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

13. ಮೂಲ ಉಳಿತಾಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿ ಖಾತೆ

ವಿಜಯ್ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ

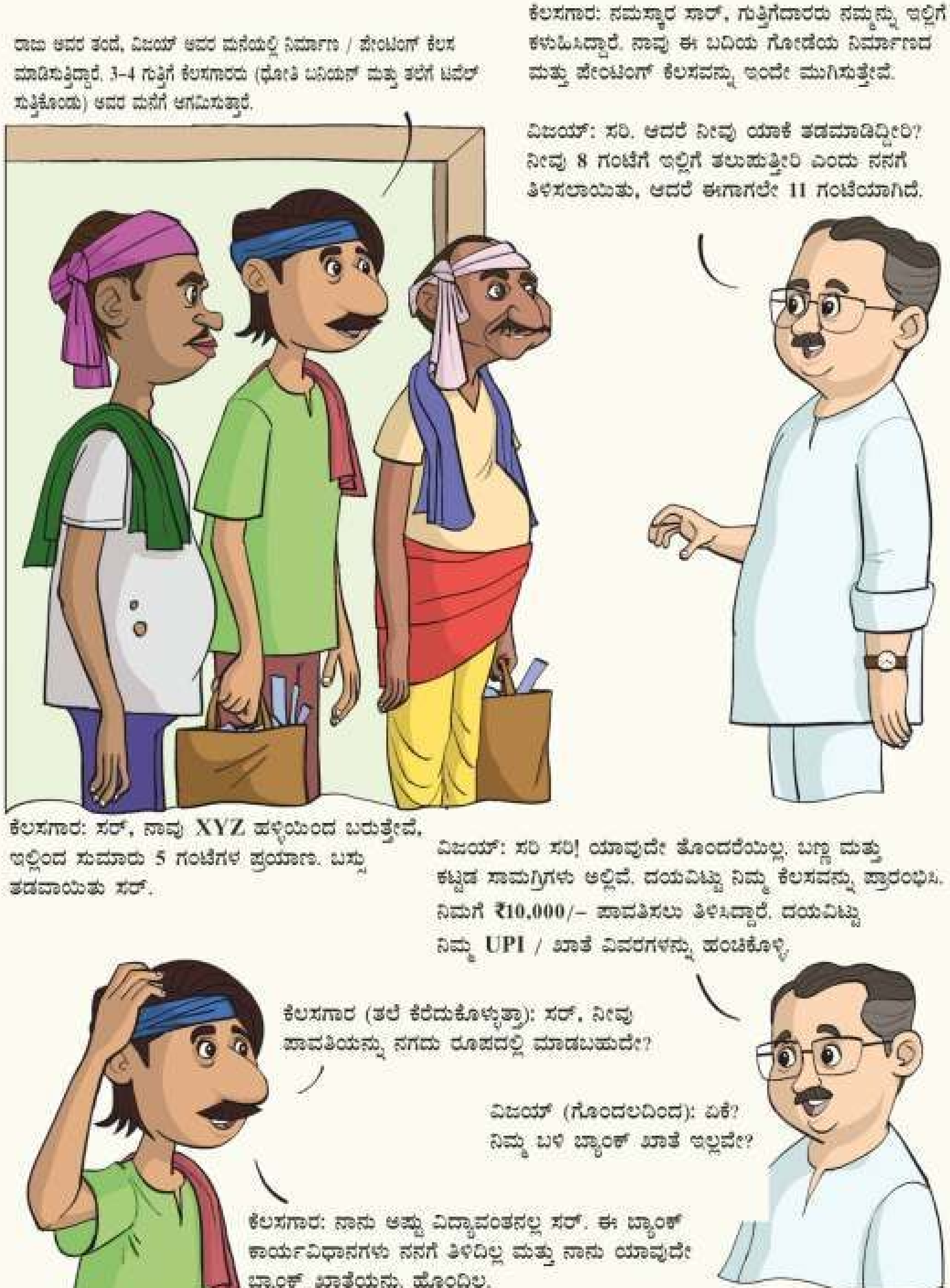

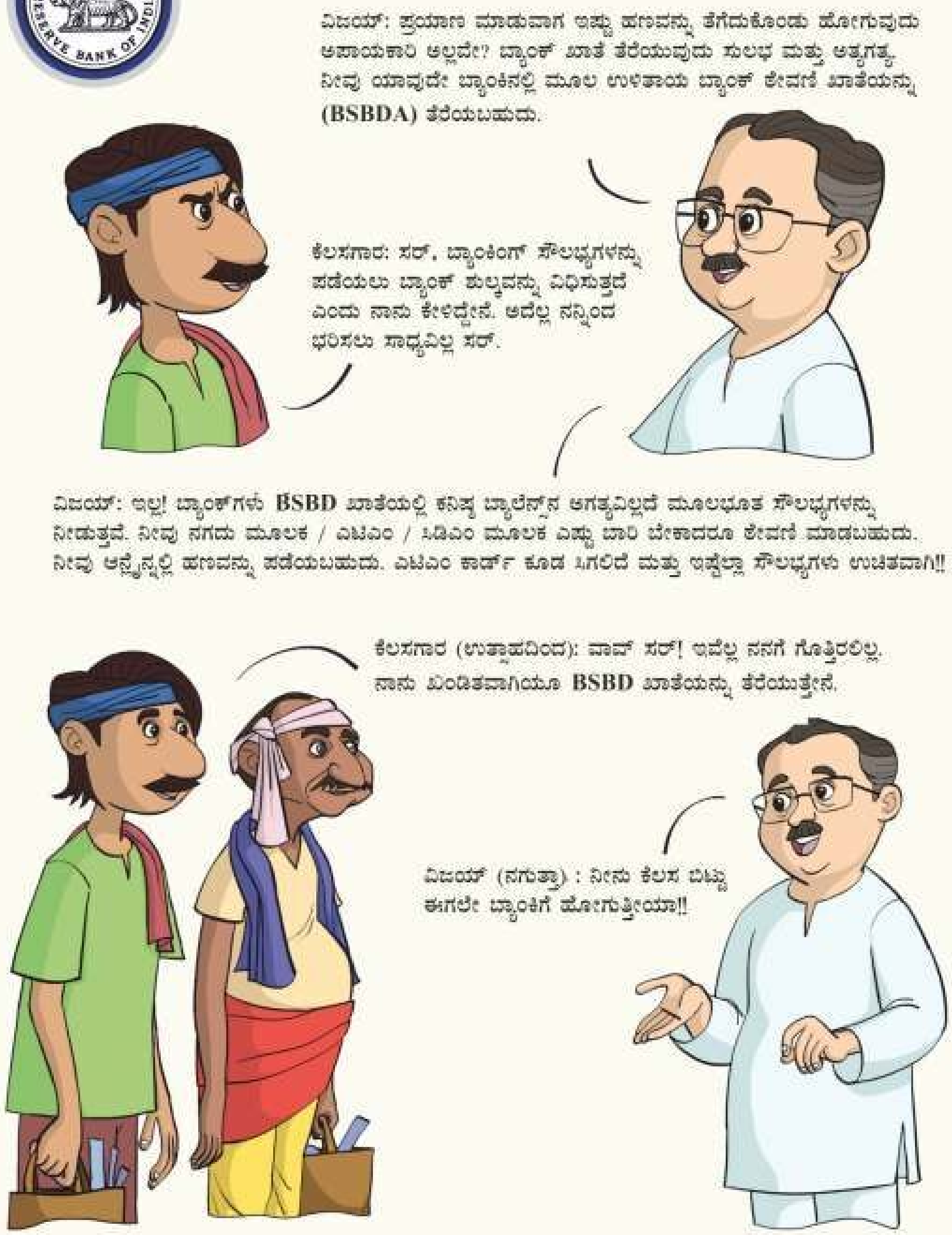

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

14. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳು

ಒಂದು ದಿನ, 10 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಭೋಟು ಎಂಬ ಬಾಲಕ ತನ್ನ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ (ಹಾಲು ವಿತರಕ) ವಿಜಯ್ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

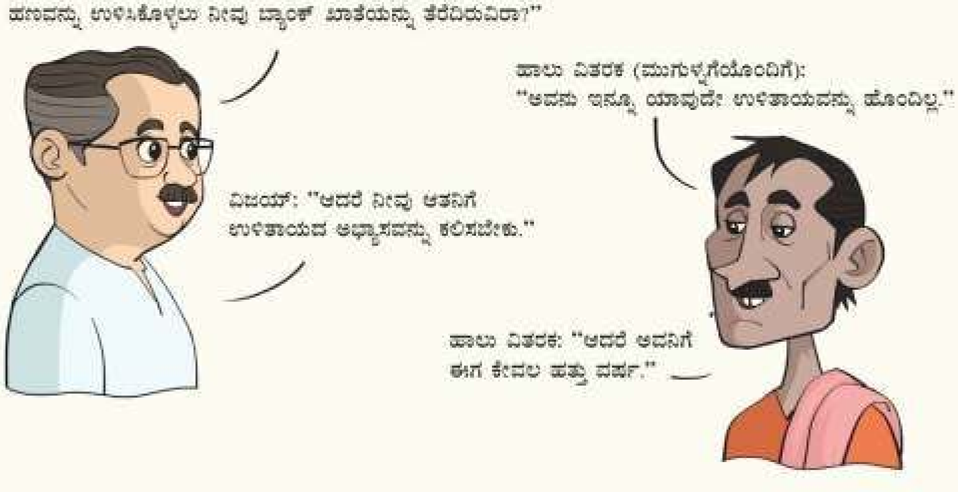

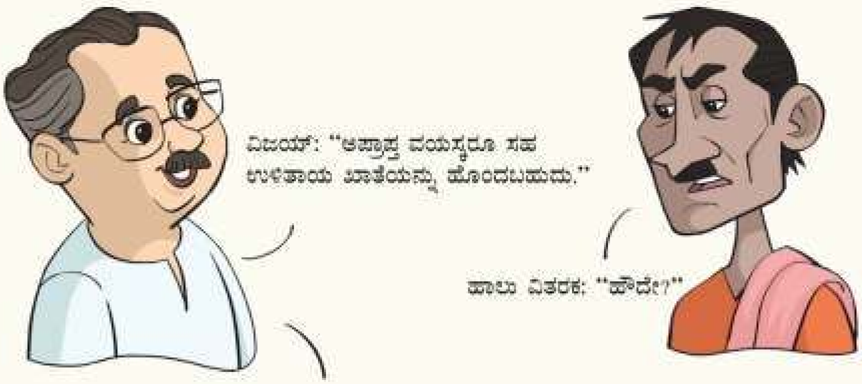

ವಿಜಯ್: "ಹೌದು, ನೀವು ಅಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಅವರ ನೈಸರ್ಗಿಕ/ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಪಾಲಕರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದು. ಹತ್ತರ ಹರೆಯದ ನಂತರ ಅವನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು."

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

15. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿಗಳ ವಿಮೆ

ಶಾರದಾ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದರು ಮತ್ತು ಪಿಂಚಣಿ ಹಣವನ್ನು ಎಬಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಡಲು ಯೋಜಿಸಿದರು. ಅವರು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆ ಡಾಲಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

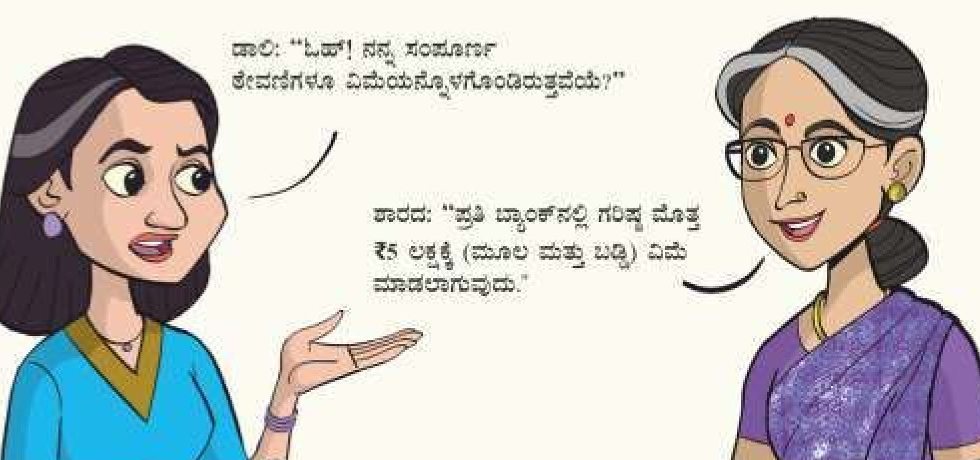

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ https://rbi.org.in/ ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

16. ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಖಾತೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯದ ಠೇವಣಿಗಳು

ಒಂದು ಭಾನುವಾರ, ರಾಜು ತನ್ನ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ₹55,000/- ಮೌಲ್ಯದ ಮಾಸಲಾದ ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ *(FD)* ರಶೀದಿಯೊಂದು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೆಚ್ಯೂರಿಟಿ ದಿನಾಂಕವು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 18, 2010.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

17. ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿನ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳು

ರಾಜುವಿನ ತಂದೆ ವಿಜಯ್ ತನ್ನ ಸಹೋದರ ಅಜಯ್ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

18. ಕಾರ್ಡುಗಳ ಟೋಕನೈಸೇಶನ್

ರಾಣಿ ಆಂಟಿ ಕಿರಾಣಿ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆನ್ಲೈನ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡುವವರಿದ್ದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವರು ಪಾವತಿ ಪುಟದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

19. ಕಾರ್ಡ್ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳು

ಒಂದು ದಿನ, ನಾನಿ ರಾಜುವಿನ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

20. ಎಟಿಎಂ ಪಿನ್‌ನ ಆವರ್ತಕ ಬದಲಾವಣೆ

ಒಂದು ದಿನ, ರಾಜು ತನ್ನ ಹೊಸ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್‌ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಬ್ಯಾಂಕರ್: "ಇಲ್ಲ! ನೀವು ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಪೂರ್ವ ನಿಯೋಜಿತ ಪಿನ್ ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ನೀವು ಎಟಿಎಂ, ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಪಿನ್ ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು.

ಅಲ್ಲದೇ, ನಿಮ್ಮ ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ, ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಊಹಿಸಬಹುದಾದ ಪಿನ್ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಪಿನ್ ಅನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ."

ರಾಜು: "ನಿಜವಾಗಲೂ! ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಸರ್.

ನಾನು ಪಿನ್ ಅನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಪಿನ್ ಬರೆಯುವುದನ್ನು/ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

21. ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಸೌಲಭ್ಯ

ರಾಣಿ ಆಂಟಿ ತನ್ನ ಮಗನೊಂದಿಗೆ ರಾಜುವಿನ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನಗದು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಠೇವಣಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

22. ಲಾಕರ್‌ಗಳ ಹಂಚಿಕೆ

ಕರಣ್ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ದೀರ್ಘ ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು ಸುರಕ್ಷಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಿತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಸುರಕ್ಷಿತ ಠೇವಣಿ ಲಾಕರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಲಾಕರ್ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ **ABC** ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಹತ್ತಿರದ ಶಾಖೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಕರಣ್: "ಸರ್, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಕರ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ."

ಬ್ಯಾಂಕರ್: "ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸರ್! ಲಾಕರ್ ಅನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ನೀವು ₹2 ಲಕ್ಷದ ಸ್ಥಿರ ಠೇವಣಿ (ಎಫ್‌ಡಿ) ಅನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಮಾ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕು!!"

ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಕರಣ್ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ದಾರಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತ ರಾಜುನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ, ಕರಣ್ ಏಕೆ ದುಃಖಿತನಾಗಿದ್ದೀಯಾ ಎಂದು ರಾಜು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

(ಕರಣ್ ಇಡೀ ಕಥೆಯನ್ನು ರಾಜುವಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ).

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

23. ಮಾಸಿಹೋದ/ವಿಕೃತ ಕರೆನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳ ವಿನಿಮಯ

ಒಂದು ದಿನ ರಾಜುವಿನ ತಾಯಿ, ಶಾರದ ದುಃಖಿತರಾಗಿದ್ದರು.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ https://rbi.org.in/ ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

24. RBI ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರದ ಟೋಲ್ ಫ್ರೀ ಸಂಖ್ಯೆ 14448

ಒಂದು ದಿನ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಯ ಐದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪು ವಿಜಯ್ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದರು.

ವ್ಯಕ್ತಿ 1: ವಿಜಯ್, ಎಬಿಸಿ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಯು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆ. ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ಸುಳಿವು ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ವಿಜಯ್: **14448** (ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗುವಿನೊಂದಿಗೆ)

ವ್ಯಕ್ತಿ 2: ವಿಜಯ್, **XYZ** ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ವಿಫಲ ಎಟಿಎಂ ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿತಗೊಂಡಿದ್ದ ನನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಲಿಖಿತ ದೂರನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹಣ ಮರುಪಾವತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದ ನನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ನೀವು ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬಹುದೇ?

ವಿಜಯ್: **14448** (ಮತ್ತೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗುವಿನೊಂದಿಗೆ)

(ಅಂತೆಯೇ, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ, ವಿಜಯ್ ಅದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದರು, **14448!!!!** ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡರು. ಆದರೂ, ವಿಜಯ್ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ವಿಜಯ್ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು).

"**14448** ಎಂಬುದು **CMS** ಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರದ ಉಚಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿದೆ, ಈ ಮೂಲಕ **RBI** ನ ದೂರು ಪೋರ್ಟಲ್ ನಲ್ಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು/ಎನ್‌ಬಿಎಫ್‌ಸಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೇಗೆ ದೂರು ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ವ್ಯಕ್ತಿ 1: ನನಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡಲು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ನನಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಇದೆ.

ವಿಜಯ್: ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿ. ಆರ್‌ಬಿಐನ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನು **https://cms.rbi.org.in/** ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಟೋಲ್ ಫ್ರೀ ಸಂಖ್ಯೆ **14448** ಗೆ ಕರೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆಯಿರಿ.

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ **https://rbi.org.in/** ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

25. CMS ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು

ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ https://rbi.org.in/ ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ

भारतीय रिज़र्व बैंक
RESERVE BANK OF INDIA

ಗ್ರಾಹಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆ
ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
https://cms.rbi.org.in/